

Zo ziet de ideale werknemer eruit

De cijfers bewijzen het: wie er goed uitziet, maakt meer kans op promotie of salarisverhoging.

Door Reinier Kist

Sportieve mensen verdienen meer en krijgen makkelijker een baan, blijkt uit een meta-analyse van het Duitse onderzoeksinstituut IZA. Als je af en toe naar pilates gaat of de Dam tot Dam-loop hebt afgelegd, is het dus geen gek idee om dat op je cv te vermelden.

Maar daar houdt het verband tussen fysieke kenmerken en je carrière niet op. De kleur van je huid, de omvang van je buik, hoe wit je tanden zijn – onderzoek bevestigt keer op keer dat hoe mensen eruitzien beïnvloedt wat ze verdienen, hoeveel kans ze maken op een promotie en of ze worden uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek.

Verbanden tussen maatschappelijk succes en uiterlijk zijn de gestolde vooroordelen van een samenleving. Daarom worden ze bijgehouden door instanties als het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP). Wat gebeurt er als je ze op een hoop gooit? Oftewel: hoe ziet de ideale werknemer eruit?

Cashen met elke centimeter

De persoon met de beste kansen op de arbeidsmarkt is een aantrekkelijke autochtone man, die langer is dan gemiddeld, graag sport en een goed verzorgd uiterlijk heeft. Zo krijgen vrouwen 83 cent voor elke euro die mannen verdienen, worden allochtonen half zo vaak uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek en geeft elke centimeter extra je 5 procent meer kans op een hoog inkomen. Aantrekkelijke mensen hebben het sowieso goed voor elkaar op de arbeidsmarkt. Met een ‘knap geacht uiterlijk’ is de kans 1,2 keer zo groot dat je op gesprek mag komen dan voor iemand met een ‘gemiddeld uiterlijk’, stelt het SCP.

Wetenschappelijk onderzoek naar uiterlijk en succes gaat best ver. Zo onderzocht het Amerikaanse National Bureau of Economic Research de economische waarde van tanden. Ze vonden een kleine, maar significante relatie tussen schone, witte tanden en het inkomen van vrouwen. Dat heeft volgens de onderzoekers te maken met het schoonheidsideaal waar vrouwen – meer dan mannen – aan worden gehouden. Het verlies van een tand zou voor Amerikaanse vrouwen een jaarlijks inkomensverlies betekenen van 720 dollar (ongeveer 644 euro).

Maar: ook als je klein bent, sport haat en een paar tanden mist, kun je het nog steeds ver schoppen. Want ook zelfvertrouwen telt flink mee in je kans op succes, blijkt uit SCP-onderzoek: met een positief zelfbeeld heb je een grotere kans op een hoog inkomen, zelfs als dat niet is gebaseerd op hoe anderen jou zien.

Competent overkomen – ook heel belangrijk. Daan van Knippenberg, hoogleraar organisatiepsychologie aan de Erasmus school of Management: „Of je nu laag en rustig praat, een zelfverzekerde houding aanneemt, of veel overwerkt, zolang je maar competent lijkt, maak je meer kans op een promotie en een hoger salaris.”

Nog een doorslaggevende factor: de toegang tot informele netwerken. Wie ken je, wie gunt je wat? „Er zijn voorbeelden van bedrijven waar je een promotie op je buik kan schrijven als je niet op de vrijmibo’s dronken bent geworden met de chefs – of je aantrekkelijk bent of niet.”